

Credința și fapta

Foaie duminicală a parohiei "Toma Cozma"

Duminica a treizeci și treia după Rusalii

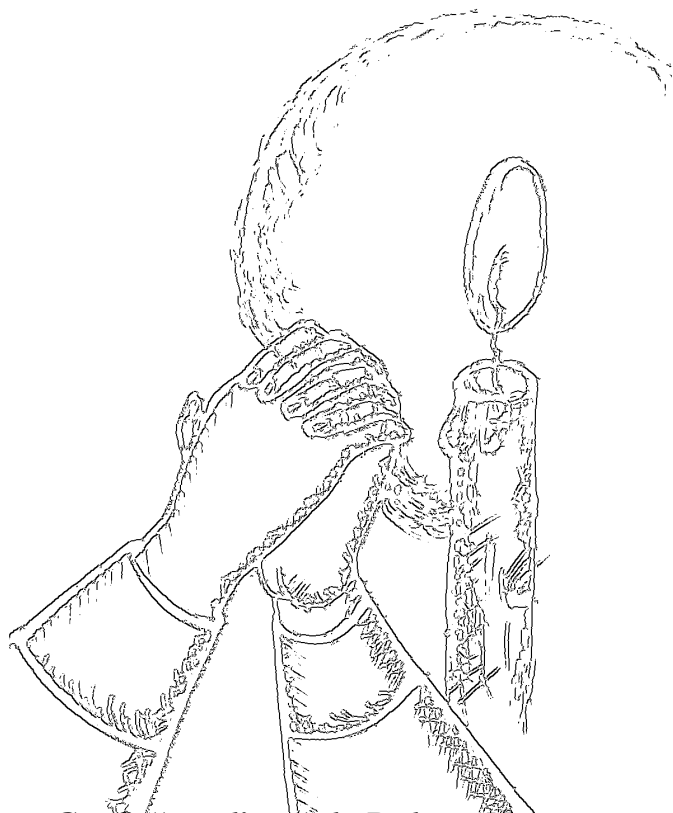
Pilda vameșului și a fariseului - Comentarii patristice -

*Ce răsplată este în a posti de două ori pe săptămână dacă acest post slujește nepăsării și îngâmfării și te face mândru, trufaș și egoist ? Dai zeciuală din averea ta și te mândrești cu aceasta. Altfel spus, faci pe Dumnezeu să Se mânie judecând, și acuzând pe cei care nu fac la fel ca tine. Te preînălți, aducându-ți singur laude, deși nu ești încununat cu dreptate. Fariseul spune despre sine: *nu sunt ca ceilalți oameni*. Potolește-te, Fariseule! Pune strajă gurii tale și ușă de îngrădire împrejurul buzelor tale (Ps. 140, 3)! Vorbești cu Dumnezeu, Care le știe pe toate. Așteaptă decizia Judecătorului. Nimeni, maestru în luptă nu se încununează pe sine. Nimeni nu-și așează singur cununa, ci așteaptă chemarea arbitrilor... de aceea, potolește-ți mândria pentru că îngâmfarea este osândită și urâtă de Dumnezeu! Mândria este străină de înțelepciunea fricii de Dumnezeu. Însuși Hristos a spus: *Nu judecați și nu veți fi judecați; nu osândiți și nu veți fi osândiți* (Lc. 6, 37). Iar unul dintre ucenici a spus și el: *Unul este Dătătorul legii și Judecătorul: Cel ce poate să mântuiască și să piardă. Iar tu cine ești, care judeci pe aproapele ?* (Iac. 4, 12). Nimeni, sănătos fiind, nu ia în răs pe cel bolnav pentru că stă întins și țintuit la pat, ci se teme pentru că ar putea ajunge și el victima unor astfel de suferințe. O persoană care este în luptă nu se laudă că a scăpat de a se mai lupta pentru că cealaltă este căzută. Slăbiciunea altora nu trebuie să fie un lucru de laudă al celor sănătoși.

(Sf. Chiril al Alexandriei, *Comentariu la Luca, Omilia 120*)

*Nu vă uimește când Domnul spune în Evanghelie: *Fiul Omului, când va veni, va găsi, oare, credință pe pământ ?* Cunoscând că unii ar putea să-și atribuie această credință a dreptății numai pentru sine, *către unii care se credeau că sunt drepti și priveau cu dispreț pe ceilalți, a zis de-ndată pilda aceasta: Doi oameni s-au suit la templu, ca să se roage: unul fariseu și celălalt vameș etc.* (Fericitul Augustin, *Scrisoarea 89*)

*Oricine aduce lui Dumnezeu jertfă de laudă, roadele raționale ale buzelor care mărturisesc numele Său, trebuie să privegheze să nu fie atacat de cel rău. Satana stă la pândă să te prindă neatenț chiar în ceasul când trebuie să aduci mulțumire lui Dumnezeu. El se va ridica și te va osândi înaintea lui Dumnezeu, așa cum a făcut și în templu cu fariseul. De data asta, nu te va face să te mândrești cu faptele tale cele bune, cum a făcut cu fariseul, ci te va îmbăta cu un alt fel de mândrie. Te îmbată de mândrie la auzul vocii tale dulci și încântătoare, la frumusețea cântărilor tale, mai dulci decât mierea și decât fagurele. Urmarea este că nu conștientizezi că acestea aparțin lui Dumnezeu și nu ție. (Martirius, *Cartea desăvârșirii 78*)

Grafiică realizată de Raluca Neagra

Evangelia Duminicii *A Vameșului și a Fariseului* Luca 18, 10-14

Zis-a Domnul pilda aceasta: doi oameni s-au dus în templu ca să se roage: unul era fariseu și altul vameș. Fariseul, stând drept, se ruga în sine astfel: *Dumnezeule, îți mulțumesc pentru că nu sunt ca ceilalți oameni, răpitori, nedrepti și desfrânați, sau ca acest vameș. Postesc de două ori pe săptămână și dau zeciuală din toate câte câștig. Iar vameșul, stând mai departe, nu îndrăznește nici ochii să-și ridice spre cer, ci își bătea pieptul său și zicea: Dumnezeule, milostiv fii mie păcătosului. Vă spun vouă că acesta s-a pogorât mai îndreptat la casa sa, decât acela; pentru că oricine se înalță pe sine se va smeri; iar cel care se smerește pe sine se va înalța.*

Lupta cu păcatul și cunoașterea de sine

Odată cu duminica de astăzi, numită și *Duminica Vameșului și Fariseului*, pășim într-o nouă etapă a anului liturgic și anume Perioada Triodului, care aduce în prim plan Postul cel Mare. Perioada aceasta pregătitoare pe care o vor forma următoarele trei săptămâni până la începerea Postului Mare, ne va scoate la iveală modele și aspecte cu un puternic ecou în viața noastră personală interioară. De la intrarea în Postul cel Mare și până la Duminica Floriilor, suntem chemați să luptăm cu noi înșine și să ne îndreptăm, să ne transformăm în mai buni. Perioada Triodului se va încheia cu Săptămâna Patimilor Domnului, săptămână în care creștinul încearcă să adâncească înțelesurile Jertfei lui Hristos pentru mântuirea noastră, a oamenilor.

Numele perioadei în care ne aflăm provine de la cartea principală, *Triodul*, ce conține rânduielile slujbelor din această perioadă, mai precis de la faptul că în canoanele de pocăință de la Slujba Utrenie, în loc de nouă, sunt doar trei cântări, "tri-ode".

Ca în toate timpurile, și pe vremea Mântuitorului Iisus Hristos existau oameni virtuoși și păcătoși. Între cei virtuoși erau considerați fariseii, oameni având calități morale deosebite, cu o viață și o experiență spirituală aparte, care își trăiau în smerenie calitatea lor umană și care erau foarte căutați și cinstiți în popor. Cuvântul *fariseu* însemna *oameni aleși*, oamenii deosebiți prin viața și prin calitățile lor. De acești oameni, Mântuitorul se ocupă în multe dintre cuvântările și pildele Sale căutând să le atragă atenția asupra importanței pe care o are modelul uman în viața societății. Prin ceea ce face, fiecare poate deveni sursă de inspirație, model pentru alții, spre folosul lor sufletesc: „*Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, așa încât să vadă faptele voastre cele bune și să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri*” (Matei 5, 16), îndemna Iisus pe ucenicii Săi.

Din păcate, fățarnicia, falsitatea, interesele obscure, implicarea în viața socială ridicau multe semne de întrebare cu privire la calitatea morală a fariseilor. Și iată că, tocmai acestea aveau să se așeze ca un zid între Mântuitorul Iisus și farisei. În îndărătnicia lor, fariseii au mers până în a cere cu toată vehemența Răstignirea Domnului. Ei au fost cei care au provocat poporul spre a cere Răstignirea Domnului. Pentru acest motiv, astăzi numele de „fariseu” nu mai înseamnă „om ales”, nu mai reflectă un om având calități morale deosebite, ci este sinonim cu fățarnic, omul care le face pe toate de suprafață pentru lauda oamenilor, pentru a impresiona pe cei care îi sunt în preajmă, omul care e gol pe dinăuntru, așa cum remarcă Mântuitorul într-una dintre mustările pe care le face fariseilor: *Semănați cu mormintele cele văruite, care pe din afară se arată frumoase, înăuntru însă sunt pline de oase de morți și de toată necurăția* (Matei 23, 27), *Fariseule orb! Curăță întâi partea dinăuntru a paharului și a blidului, ca să fie curată și cea din afară* (Matei 23, 26). *Vai vouă, cărturarilor și fariseilor fățarnici! Că dați zeciuială din izmă, din mărar și din chimen, dar ați lăsat părțile mai grele ale Legii:*

judicata, mila și credința; pe acestea trebuia să le faceți și pe acelea să nu le lăsați (Matei 23, 23). Toate aceste observații pe care le face Mântuitorul Iisus Hristos, nu aveau în vedere defăimarea sau distrugerea acestei clase a fariseilor, ci, dimpotrivă spre a-i zidi și spre a-i determina să trăiască cu responsabilitate. Aceasta și pentru faptul că ei erau la rândul lor priviți ca model în societate.

De cealaltă parte a societății evreiești, se aflau vameșii. Ar fi putut fi numiți cu ușurință trădători. Nu numai că nu își apărau semenii, dar chiar îi asuprau în numele stăpânirii romane. În plus, autoritatea cu care erau investiți le conferea mare putere în societate. Erau oameni puternici și temuți. În primul rând, pentru faptul că de hotărârea unui vameș putea depinde statutul social al unui om sau al unei familii. Așadar, erau considerați oameni de o condiție morală foarte scăzută, foarte joasă.

Pilda așează în același plan al rugăciunii cele două tipuri de oameni în chip pedagogic, intenționând a sensibiliza pe „unii care se credeau că sunt drepti și priveau cu dispreț pe ceilalți” (Luca 18,9). A ales două categorii de oameni influenți: un fariseu și un vameș care au intrat în templu să se roage. Fariseul era un ales al lui Dumnezeu pentru calitățile sale, iar vameșul era puternic din punct de vedere social, dar decăzut moral. Interesant este că, relatarea acestei pilde nu cuprinde cuvinte rostite - totul se petrece în intimitatea sufletului omenesc. Totul se petrece în interiorul ființei umane.

Mântuitorul înfățișează rugăciunea nu doar ca o simplă adresare către Dumnezeu. Ne descoperă în rugăciune o tainică confruntare cu noi înșine, o evaluare din perspectiva spirituală a propriei vieți. Fariseul, pe bună dreptate, rostea o rugăciune de mulțumire, iar vameșul se ruga invocând mila lui Dumnezeu. Până aici, totul pare potrivit, adecvat condiției lor. Unul mulțumea lui Dumnezeu pentru calitățile pe care le avea, iar celălalt cerea mila lui Dumnezeu pentru păcatele pe care le săvârșise. Este foarte important să vedem și conținutul celor două rugăciuni. Fariseul stătea drept în biserică și rostea: *Dumnezeule, îți mulțumesc pentru că nu sunt ca ceilalți oameni, răpitori, nedrepți și desfrânați, sau ca acest vameș. Postesc de două ori pe săptămână și dau zeciuială din toate câte câștig* (Luca 18, 11-12). N-ar părea greșită rugăciunea lui de mulțumire. El era din punct de vedere formal, la zi. Nu-i lipsea nimic.

Vameșul, apăsător de mulțimea nedreptăților și a păcatelor, stătea deoparte. Nu putea să se apropie prea mult de Dumnezeu, pentru că nu-l lăsa păcatele. Starea de păcat te îndepărtează de Dumnezeu, fie că vrei, fie ca nu. Omul păcătos începe să se revolte împotriva lui Dumnezeu. Starea de păcat întuneacă mintea. Față de propria persoană, este nevoie de zdruncinături foarte puternice pentru ca omul să se trezească din starea de păcat. Nu știm cu exactitate ce l-a adus pe acest vameș la templu, dar probabil vreo dramă umană, căci și acestea sunt trimise de Dumnezeu în mod pedagogic în viața noastră ca să ne reevaluăm situația și să redescoperim iubirea lui Dumnezeu. Omul acesta stătea deoparte, nu mai îndrăznește să ridice ochii, ci doar rostea de unul singur: *Dumnezeule, fii milostiv mie, păcătosului* (Luca 18, 13).

(continuare din a doua pagină)

Această zicere ne încredințează de nevrednicia noastră și ne cheamă să apelăm la mila lui Dumnezeu. Aceasta cerem noi: mila lui Dumnezeu. Uneori, Mântuitorul chiar i-a muștrat pe ucenici, zicându-le: *Nu știți ce cereți* (Matei 20, 22). Este foarte important să înțelegem ce fel de autoritate ne guvernează pe noi. Că în lumea de azi este de ajuns să ți se schimbe șeful la serviciu și imediat te orientezi: de fostul șef nici nu mai vorbești, în schimb cauți să te pui bine cu proaspătul șef. Îl respecti și pe el și pe colegi direct proporțional cu măsura intereselor tale. Ba chiar și cu Dumnezeu facem tot la fel, încercând să Îl înrobim voinței noastre.

Pretindem că știm cu toții ce vrem de la Dumnezeu, dar e mult mai important ca din tot ceea ce ni se întâmplă să înțelegem ce vrea, ce așteaptă Dumnezeu de la noi. Te-au lovit necazurile? Gândește-te la voia și poruncile lui Dumnezeu, căci spune psalmistul: „*De n-ar fi fost legea Ta gândirea mea, atunci aș fi pierit întru necazul meu*” (Psalm 118, 92). Gândul la Legea Domnului te va ajuta să înțelegi că în spatele oricărui necaz stă iubirea nemăsurată a lui Dumnezeu. Și să nu uităm că cele mai multe dintre necazuri nu ne sunt trimise de Dumnezeu ca pedeapsă, așa cum considerăm noi victimizându-ne, ci ele vin ca o consecință firească a faptelor noastre.

“Dumnezeule, milostiv fii mie, păcătosului”. Invocarea milei lui Dumnezeu este punctul central al manifestării de cult a creștinului ortodox. Mereu trebuie să spunem “Doamne, miluiește-mă!”. Nici Liturgia nu se poate sluji dacă nu spunem “Doamne, miluiește!”. Aceste rugăciuni: *Doamne, miluiește* și *Amin* trebuie rostite de toți creștinii. Pentru că, prin *Amin*, pecetluim angajarea noastră, dorința și voia noastră liberă de a fi aproape de Dumnezeu, de a ne schimba în bine. Căci peste cuvintele rostite în rugăciune se așează mila și binecuvântarea lui Dumnezeu.

Cu toate acestea, rugăciunea vameșului are și un neajuns. Ea nu rezolvă în totalitate problema. Oricât am striga noi *Doamne, miluiește*, mila lui Dumnezeu se va revărsa asupra noastră, dar nu va fi niciodată de ajuns să te scoată din păcat. De aceea, trebuie adăugată și pocăința, adică transformarea, tot așa cum atunci când ai apă murdară într-un vas, speli vasul și pui apă curată în el. Trebuie făcut ceva și cu vasul, nu e de ajuns doar să schimbi apa din el. Spre aceasta ne cheamă rugăciunea smerită a vameșului ce trebuie să devină și pentru noi o temelie a propriei transformări, adaptări, după voia lui Dumnezeu.

Pr. Mihai Mărgineanu

Mesaj al Patriarhiei Române:

Îndemn la rugăciune, dialog și coresponsabilitate socială

Societatea românească este foarte tulburată în aceste zile, deoarece există un conflict între instituții majore ale statului și, ca atare, o polarizare în rândurile populației. Deși neutră din punct de vedere politic, Biserica nu este indiferentă în plan social, ci receptează orientările sau dorințele majore ale poporului: dreptatea socială, diminuarea sărăciei și creșterea nivelului de trai.

În acest sens, trebuie continuată lupta anticorupție, iar cei vinovați trebuie sancționați, deoarece hoția și furtul degradează societatea în plan moral și material. Totodată, lupta împotriva corupției nu trebuie folosită în scopuri politice partinice, iar sancționarea și folosirea penitenciarelor nu trebuie confundată cu exterminarea, deoarece scopul acestora este îndreptarea și reintegrarea socială a celor care recunosc și regretă faptele rele pe care le-au săvârșit.

În acest context social polarizat și fracturat, în calitatea ei de „factor al păcii sociale” (cf. Legea cultelor nr. 489/2006, art. 7, al.1), **Biserica îndeamnă la rugăciune, dialog și coresponsabilitate socială.**

Rugăciunea este necesară, deoarece luminează rațiunea, pacifică patimile egoiste și cultivă comuniunea de iubire a oamenilor cu Dumnezeu și întreolaltă.

Dialogul este necesar pentru a depăși conflictele între persoane, instituții și orientări sociale divergente.

Coresponsabilitatea socială este necesară, deoarece transferul de responsabilitate totală asupra adversarului nu rezolvă problemele comune ale societății, care au nevoie de soluții concrete elaborate în comun.

Prin urmare, Patriarhia Română cheamă pe toți slujitorii Sfintelor Altare și pe toți credincioșii să săvârșească rugăciuni pentru pacea și unitatea poporului român, pentru înnoirea vieții morale și spirituale a societății românești, dar și să încurajeze dialogul și coresponsabilitatea în societate.

Biroul de Presă al Patriarhiei Române

Publicație editată de

Parohia TOMA COZMA, ISSN 2067 - 8274

Str. Toma Cozma, nr. 41, cod poștal 700 554, Iași,
tel/fax: 0232 211 273

Preot paroh Mihai Mărgineanu, tel. 0742 044 844

Preot II Iustinian-Ionuț Răduc, tel. 0729 935 888,

Colectiv redacțional:

Contact: tel. 0741 706 602, redactor_sef@yahoo.com

Vasilica Onofrei, Doru-Dumitru Sîrghie, Răzvan Chițac,

Valentin Burlacu, Pr. Mihai Mărgineanu (coordonator)

Grafică: Elena Gheorghiuță, Mădălina Brăteanu, Raluca Negrea

Administratori site parohie:

Alexandru Losonczy, Costel Dumitru, Vasilica Onofrei

www.parohiatomacozma.ro, parohiatomacozma@gmail.com

Se distribuie prin pangarul parohiei. Pentru susținerea acestei publicații, dar și pentru activitățile culturale și filantropice ale parohiei, primim donații în contul IBAN RO38 RZBR 0000 0600 0027 6450 deschis la Raiffeisen Bank Iași

PROGRAM LITURGIC ÎN ACEASTĂ SĂPTĂMÂNĂ

*Duminică, 5 februarie,

- ora 8.00 - Utrenia și Sfânta Liturghie

- ora 17.00 - Paraclisul Maicii Domnului

*Miercuri, 8 februarie,

- ora 8.00 - Acatistul Sf. Ap. Toma

*Joi, 9 februarie,

- ora 17.00 - Acatistul Sf. M. Mc. Ecaterina

*Vineri, 10 februarie,

- ora 17.00, Slujba Sfântului Maslu

*Sâmbătă, 11 februarie,

- ora 7.00, Slujba Utreniei și a Sfintei Liturghii, întru cinstirea Sfinților ocrotitori ai parohiei, ale căror moaște se află în biserica noastră, Sf. Ap. Toma și Sf. M. Mc. Ecaterina

- ora 17.00, Slujba Vecerniei

**Puteți direcționa
2% din impozitul
pe venitul dvs.
pentru lucrările și
activitățile pe care
le susține
PAROHIA TOMA
COZMA**

Datele noastre

necesare pentru Completarea
Formularului 230 sunt:

• Numele Asociației: PAROHIA —TOMA
COZMA

• CIF (Codul de Identificare Fiscală): 11198095

• Contul Organizației în format IBAN: RO38
RZBR 0000 0600 0027 6450

Slujind pe Cale, mărturisind Adevărul, primind Viața – o sinteză a activității Arhiepiscopiei Iașilor în anul 2016

În data de 4 februarie 2017, în Sala „Justin Moiescu” a Centrului Eparhial Iași, s-au desfășurat lucrările ședinței anuale de lucru a Adunării Eparhiale a Arhiepiscopiei Iașilor. După slujba Sfintei Liturghii, cu binecuvântarea și sub președinția Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Teofan, s-a întrunit acest organism deliberativ care a examinat și a aprobat rapoartele de activitate ale tuturor sectoarelor Centrului Eparhial, execuția bugetară pe anul 2016 și bugetul eparhiei pentru anul 2017. Alături de membrii Adunării Eparhiale, la ședință au mai participat reprezentanți ai mănăstirilor, ai protopopiatelor, ai școlilor teologice din eparhie și ai unor fundații sau asociații care își desfășoară activitatea cu binecuvântarea Chiriarhului, pe teritoriul canonic al Arhiepiscopiei Iașilor. Vă prezentăm, mai jos, o sinteză în date și în cifre a activității Arhiepiscopiei Iașilor în 2016.

Înainte de pătimirile și răstignirea pe Cruce, Mântuitorul Hristos îi asigură pe apostoli că „unde mă duc Eu, voi știți și știți și calea (...). Eu sunt Calea, Adevărul și Viața” (cf. Ioan 14, 4-6). Asemeni apostolilor, și noi avem șansa de a deveni fii ai lui Dumnezeu prin credințioșia față de această întreită chemare: slujind pentru a „aduce roadă multă” (Ioan 15, 8); „mărturisind și grăind cuvântul Domnului” (Fapte 8, 25); primind Viața prin împărtășirea cu „sfintele, cele fără de moarte, preacinstitele și de viață făcătoarele Taine”. Încă din perioada apostolică, poporul lui Dumnezeu a primit drept călăuzitori pe arhierii. „Așa cum cineva care aprinde de la o candelă o altă candelă și de la aceea încă una are necontenită lumină, la fel și prin punerea mâinilor apostolilor asupra urmașilor lor și de la aceștia la alții, harul dăruit de dumnezeiescul Duh trece la toate neamurile și îi luminează pe toți cei care cred acestora”, spune Sfântul Grigorie Palama. Cele trei coordonate ale vieții creștine se plinesc, cu harul Domnului, sub oblăduirea ierarhilor Bisericii, prin întreita lor lucrare: conducătoare, învățătoarească și sfințitoare.

În Arhiepiscopia Iașilor, în anul mântuirii 2016, căutând să împlinescă aceste sfinte responsabilități, **Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Teofan și Preasfințitul Părinte Episcop Vicar Calinic Botoșaneanul** au săvârșit Sfânta Liturghie, Sfinte Taine sau ierurgii în lăcașuri de cult din toate cele **13 protopopiate**, au vizitat **278 de parohii**, respectiv **63 de mănăstiri și schituri** din eparhie și au săvârșit slujba de sfințire, de resfințire și de punere a pietrei de temelie la **34 de biserici**. Pentru că e nevoie de „lucrători la secerișul Domnului” (cf. Matei 9, 38), anul trecut, au fost hirotoniți întru diacon **30** de candidați, iar întru preot **22** de candidați. De asemenea, cei doi ierarhi au vizitat școlile teologice, au acordat numeroase audiențe, s-au întâlnit cu autoritățile locale și au fost prezenți la diferite evenimente, au participat la ședințele Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, ale Sinodului Mitropolitan, ale Permanenței Consiliului Eparhial și ale Consiliului Eparhial.

Sfinții sunt modelele mereu actuale pentru cel ce-și asumă Calea Domnului. De aceea, păstorii Bisericii se îngrijesc să ofere credincioșilor cât mai multe astfel de pilde de desăvârșită dragoste pentru Dumnezeu. Având noi „atăta nor de mărturie”, suntem încurajați „să lepădăm orice povară și păcatul ce grabnic ne înconjoară și să alergăm cu stăruință în lupta care ne stă înaintea” (Evrei 12, 1). Sărbătoarea Sfintei Cuvioase Parascheva de la mijlocul lui octombrie anul trecut a constituit, cu siguranță, un astfel de moment, în care mulți credincioși au descoperit învățăturile și viața **Sfântului Cuvios Neofit Zăvorâtul**, ale cărui sfinte moaște au fost aduse la Iași de la Mănăstirea „Sfântul Neofit”, din Insula Cipru.

(continuare în numărul viitor)

(Biroul de Presă al Arhiepiscopiei Iașilor)